

Naziv kolegija	KOZMOLOGIJA						
Kratica	FIL05/2	ISVU šifra:			95472		
Vrsta	Predavanje (2 sata tjedno)						
Razina	Osnovna						
Godina	I.	Semestar			ljetni (II.)		
ECTS	3 ECTS bodova						
Nastavnik	Prof. dr. sc. Stjepan Radić						
Cilj ili svrha kolegija	Upoznavanje s temeljnim principima filozofije prirode i filozofije znanosti.						
Preduvjeti za upis	Nema						
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno završenog kolegija student će moći:</p> <p>Objasniti različite problemske aspekte filozofije prirode i filozofije znanosti - <i>razumijevanje</i></p> <p>Protumačiti temeljnu strukturu i vlastitosti tjelesnih bića - <i>primjena</i></p> <p>Procijeniti važnost znanstvenog otkrića relativnosti prostora i vremena kao promjenu paradigme u znanosti – <i>sinteza</i></p> <p>Locirati problem apsolutizacije znanstvene metode tj. pristupa koja (apsolutizacija) koja znanost pretvara u ideologiju – <i>artikulacija/naturalizacija</i></p> <p>Vrednovati važnost graničnih pitanja religije i znanosti odn. njihova nužnog razgraničenja – <i>vrednovanje/personalizacija</i></p>						
Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja	Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenata	Metode procjenjivanja	Bodovi	
						min	max
	Pohađanje predavanja	1	1-5	Prisutnost na nastavi	Evidencija	5	5
	Kolokvij	1	1-5	Samostalno iščitavanje i studiranje obvezatne literature	Usmeni ispit	10	20
	Završni ispit	1	1-5	Neposredna priprema i ponavljanje usvojenog gradiva	Usmeni ispit	40	75
	Ukupno:	3				55	100
Konzultacije	Kabinet br. 9, u dane održavanja predavanja uz prethodnu najavu mailom: stjepan.radic987@gmail.com						
Kompetencije koje se stječu	Student stječe osnovna znanja i uvide o filozofskom proučavanju prirode te fizičkog svijeta uopće. Stječe se također sposobnost razlikovanja dva temeljna pristupa prirodi: fizikalni i filozofski.						
Sadržaj	<p>Na početku kolegija pokušava se odrediti mjesto kozmologije kao filozofske discipline i njeno značenje za tumačenje prirode i prirodnih znanosti općenito. Kao polazište se postavlja čovjekova uronjenost u svijet te pogledi na fizički svijet kroz povijest, poput animističko-antropomorfnog, naravno-racionalnog te mehanicističkog, ukazujući pri tome na važnost povratka k tzv. humanoj slici svijeta. Nadalje, temeljito se proučava Aristotelovo poimanje fizičkog bića. Posebna se pažnja u kolegiju pridaje proučavanju datosti prostora i vremena kao dviju temeljnih kategorija fizičkog svijeta te se ističu neki specifično filozofski pristupi ovim dvjema stvarnostima kroz povijest. U okviru ove problematike posebno se razmatra Kantova i Newtonova slika te 'paradigmatski' obrat u proučavanju prirode, koji je nastao Einsteinovom teorijom relativnosti. U kolegiju također biva govora i o biološkom svijetu te njegovu odnosu prema fizikalnom pri čemu se posebno ističe problem (istovjetne) metode u proučavanju ovih dviju stvarnosti. Kolegiji se zaključuje razmatranjem o graničnim pitanjima religije i znanosti pri čemu se posebno stavlja naglasak na problem apsolutizacije znanosti i njene metode.</p>						
Obvezna literatura	<p>Ž. BEZIĆ, Dimenzije vremena, u: <i>Crkva u svijetu</i> 32(1997.)3, str. 229.-239.; J. OSLIĆ, Razumijevanje vremena kod sv. Augustina, u: <i>Filozofska istraživanja</i> 21(2001.)1., str. 99.-111.; T. MATULIĆ, Teologija: teološka analiza Einsteinova pojma Boga s implikacijama za njegovu sliku svijeta, u: <i>Filozofska istraživanja</i> 26(2006.)3, str. 531.-557.; L. VELJAK, Einsteinova Specijalna teorija relativnosti i aktualni prijepori u filozofiji, u: <i>Filozofska istraživanja</i> 26(2006.)3, str. 507.-514.; I. KEŠINA, Prirodoslovni i religiozni pogled na svijet, u: <i>Crkva u svijetu</i> 33(1998.)2, str. 134.-151.; B. TUČAN, Kozmologija i Božja opstojnost, u: <i>Obnovljeni život</i> 40(1985.), str. 422.-434.; S. KUTLEŠA, Ima li mjesta Bogu u znanosti? Primjer Boškovićeve teorije sila, u: <i>Nova prisutnost</i> 10(2012.)2, str. 165.-180.; I. TADIĆ, Kaos, logos i suvremena kozmologija, u: <i>Crkva u svijetu</i> 31(1996.)2, str. 118.-129.; I. TADIĆ, Traganje za početkom svemira, u: <i>Crkva u svijetu</i> 43(2008.)2, str. 234.-258.; J. PLANINIĆ, O prošlosti svemira i razvoju kozmološke misli, u: <i>Crkva u svijetu</i> 40(2005.)1, str. 83.-97.</p>						
Preporučena literatura	<p>ARISTOTEL, <i>Fizika</i>, Zagreb, 1987.; T. PETKOVIĆ, <i>Uvod u modernu kozmologiju i filozofiju</i>, Šibenik, Zagreb, 2001.; V. BAJSIĆ, <i>Granična pitanja religije i znanosti</i>, Zagreb, 1998.; Tematski broj časopisa <i>Filozofska istraživanja</i> godište 26(2006.)3, posvećen je Einsteinovoj teoriji relativnosti.; I. HACKING, <i>Einführung in die Philosophie der Naturwissenschaften</i>, Stuttgart, 1996.; T. S. KUHN, <i>Struktura znanstvenih revolucija</i>, Zagreb, 1999. (Posebno poglavlja: Kriza i nastajanje znanstvenih teorija i Revolucije kao promjene poimanja svijeta). S. HAWKING, <i>Kratka povijest vremena</i>, Zagreb, 1996.</p>						
Oblici provođenja nastave	Predavanje uz mogućnost diskusije u obliku dijaloziranja i pitanja te razmjena materijala putem emaila i web stranice fakulteta.						
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeni i/ili pismeni.						

Jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima	Hrvatski jezik.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog kolegija i/ili modula	Anonimna anketa kao mogućnost studentskog očitovanja o kvaliteti i jasnoći ispredavane materije.